

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Maj 2022
Institution	Viborg – Skive HF og VUC
Uddannelse	HF
Fag og niveau	Dansk A
Lærer(e)	Henrik Rytter (forløb 7-13) Ulla Wang (forløb 6), Tania Lund Nyby (forløb 1-5)
Hold	vDh6Da20

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Forløb 1	Introduktion til tekstlæsning og analyse
Forløb 2	Et spørgsmål om genre
Forløb 3	Middelalder - folkeviser
Forløb 4	Introduktion til filmanalyse og dokumentargenren
Forløb 5	Renæssance og Barok

Forløb 6	Oplysningstiden
Forløb 7	Fantastiske fortællinger
Forløb 8	Kampagner
Forløb 9	Værklæsning: Borgerligt tusmørke

Forløb 10	Dokumentar
Forløb 11	Den debatterende artikel
Forløb 12	Romantikken
Forløb 13	Det moderne gennembrud og realismeformer

Forløb 1	Introduktion til tekstlæsning og analyse
Indhold	<p>Kernestof:</p> <p>'Håndbog til dansk' kapitel 3, (motiv, tema, fortællertype, karakteristik, tid og miljø, motiver osv. – grundlæggende tekstanalyse-redskaber), herunder en række praktiske øvelser med blandt andet læsning og analyse af novellen: Bo'1 af Johannes V. Jensen (kanonforfatter), analyse af diverse romanuddrag, lyrik af henholdsvis fx Herman Bang og Tove Ditlevsen.</p> <p>Vi træner også en vis skriftlighed (en bevidsthed om skriftlig fremstilling) i dette forløb gennem eksempelvis deling og præsentation af fælles noter på tavlen fra grupperne i vores plenum-gennemgange.</p>
Omfang	20 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>At give kursisterne kendskab til almen tekstlæsning og herunder et kendskab til de forskellige værktøjer til tekstanalyse.</p> <p>At give kursisterne en indføring i at læse tekster og herunder et metodekendskab til analyse af særligt fiktive tekster gennem øvelser i netop instanser som fortæller, komposition, karakteristik osv.</p> <p>At give kursisterne et indblik i de taksonomiske niveauer, når det gælder læsning af fiktionstekster.</p> <p>Dette forløb er praktiseret udelukkende gennem online-undervisning.</p>

Forløb 2	Et spørgsmål om genre
Indhold	<p>Kernestof:</p> <p>”Begreb om dansk” kapitel 2 ”Et spørgsmål om genre”, Begreb om dansk – antologi” herunder: H.C Andersen (kanonforfatter): ’Fyrtojet’, Sys Bjerre: ’Malene’, Anmeldelse af ’Eventyr fortalte for børn’, diverse skriftlige øvelser, Herman Bangs ’På Thingvalla’ (kanonforfatter).</p> <p>Vi træner også i dette forløb skriftlighed fx gennem at skrive indenfor reportage-genren, at skrive et referat etc.</p> <p>Sekundært materiale: ’Mick Øgendahl og de store forfattere’ (DR 1) om henholdsvis Herman Bang og H.C. Andersen</p>
Omfang	Ca. 20 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>At kursisterne tilegner sig og kan anvende litterære værktøjer.</p> <p>At kursisterne kan genkende og karakterisere de forskellige litterære genrer. At kursisterne kan skelne mellem autenticitetsmarkører (fakta-koder) og fiktionsmarkører (fiktionskoder).</p> <p>At kursisters tekstanalytiske kompetencer udvikles yderligere.</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, individuelt arbejde, klasses Diskussion, elevoplæg. Forløbet er praktiseret udelukkende gennem online-undervisning.

Forløb 3	Middelalder - folkeviser (Periodelæsning)
Indhold	<p>Kernestof:</p> <p>Litteraturhistorien på langs og på tværs: ”Middelalder”, ”Ebbe Skammelsøn” (folkeviser), ”Harpens Kraft” (folkeviser), diverse kilder fra research på internettet, biblioteket osv. I kursisternes gruppeoplæg som introduktion til perioden (herunder træning i det at stykke et interessant og fængende oplæg sammen) – herunder omkring Middelalderens litteratur, dagligdan, samfund osv.</p> <p>Supplerende stof:</p> <p>’De uartige kalkmalerier’ – program 1: ’Hor’ med henblik på at få et indblik i Middelalderens tankegang gennem kalkmaleriernes store kulturhistoriske betydning. Holdet har desuden kunnet tilegne sig yderlige litteraturhistorisk viden gennem ’Litteraturens veje – Middelalder’ som frivillig og supplerende læsning.</p> <p>Vi har trænet skriftlighed i dette forløb gennem fx øvelsen: Fra lyrik til epik, hvor kursisterne har skrevet en folkeviser om til en novelle med den samme handling men med en udbygning af karaktererne, komposition etc.</p>
Omfang	30 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>At kursisten tilegner sig periodens karakteristika gennem litteraturhistorisk faglæsning.</p> <p>At udvikle kursistens begreb om middelalder som litterær periode og kontekst.</p> <p>At oparbejde kursistens evne til at kunne placere en tekst i dens litteraturhistoriske ramme.</p> <p>At kursisten kan genrebestemme folkevisen</p>
Væsentligste arbejdsformer	Gruppearbejde, filmfremvisning, elevoplæg, skriftligt arbejde, pararbejde, individuelt arbejde. Forløbet er praktiseret gennem udelukkende virtuel undervisning.

Forløb 4	Renæssance og barok (Kombineret sprogligt-stilistisk/litterært forløb)
Indhold	<p>Kernestof:</p> <p>'Litteraturen på langs og på tværs – kapitlerne Barok og Renæssance' ” Thomas Kingo: ”Ked af verden, kær ad himlen” (salme), Leonora Christine ”Jammersminde” (uddrag), diverse vanitas-motiver som objekter til billedanalyser med fokus på vanitasmotiver, ”Litteraturhistorien på langs og på tværs - salmer”.</p> <p>Kursisterne har desuden skullet rundt i nærområdet, for enten at identificere vanitasmotiver eller at skabe nye vanitasmotiver i moderne regi og skabe fotos heraf. Efterfølgende præsentationer i plenum.</p> <p>Supplerende stof: Programmet 'Mick Øgendahl og de store forfattere' om Leonora Christina (DR2) Programmet 'Historien om Danmark' afsnittene: ”Reformation og Renæssance”</p>
Omfang	20 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>At kursisten tilegner sig periodens karakteristika. At udvikle kursistens begreb om barokken som litterær periode. At oparbejde kursistens evne til at kunne placere en tekst litteraturhistorisk. At kursisten kan genrebestemme barokkens genrer (verdslig og gejstlig barok, hyrdedigtet, smædedigtet etc.) At kursisten oparbejder en evne til at genkende barokkens stil, herunder: billedkunsten, arkitekturen etc.)</p>

Forløb 5	Introduktion til Filmanalyse og Dokumentargenren
Indhold	<p>Kernestof:</p> <p>'Håndbog til dansk - kapitlet Dokumentarfilm og Mockumentary, 'Fokus' – Kapitlerne: Filmens opbygning, Det enkelte billede, Farver og lys, Klipping, 'TV2 'Overgreb i ungdomspartierne' (Medieværk 1 – anslagsanalyse og efterfølgende hele filmen) Janus Metz 'Armadillo' (Medieværk 2 – anslagsanalyse og efterfølgende hele filmen), 'Min barndom i helvede' (Næranalyse af 5 udvalgte citater) Diverse filmcitater for at illustrere forskellige virkemidler og forskellige dokumentarcitater for at illustrere de forskellige dokumentar-typer.</p>

Omfang	25 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>At kursisten oparbejder et kritisk og undersøgende blik på medie-’tekster’ her særligt dokumentariske.</p> <p>At oparbejde evnen til at gennemskue graden af manipulation og iscenesættelse gennem anvendelse af filmiske virkemidler i en dokumentarfilm.</p> <p>At blive fortrolig med filmsprog og filmens terminologi generelt, herunder de filmiske virkemidler som dramaturgi, klipning osv.</p> <p>At kunne identificere brugen af henholdsvis fakta- og fiktionskoder.</p> <p>At kunne identificere den pågældende dokumentartype.</p> <p>At kunne foretage en filmisk næranalyse indstilling for indstilling.</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, filmfremvisning, elevoplæg, pararbejde, individuelt arbejde.

Forløb 6	Oplysningstiden
Indhold	<p>Fokus på oplysningstiden som periode og værk læsning af drama.</p> <p>Kernestof: Ludvig Holberg: <i>Jeppe på bjerget</i></p>
Omfang	10 lektioner

Forløb 7	Fantastiske fortællinger
Indhold	<p>Formålet er at introducere til forskellige ikke-realistiske genrer. Hvad definerer de fantastiske genrer og hvordan kan man få en forståelse for hvordan de ligner og adskiller sig fra hinanden. Der arbejdes med genrerne fantastisk, magisk realisme, fantasy, science fiction og cli-fi (climate fiction)</p> <p>Fokus på tekst- og genreanalyse.</p> <p>Der læses både danske og oversatte tekster samt kanonforfatter (Seeberg) og formater er både noveller, romanuddrag, tv og film.</p> <p>Kernestof: Gabriel García Márquez ”Lyset er som vand” (fra <i>12 vandrehistorier</i>, 1993) Edgar Allan Poe ”Det forræderiske hjerte” (1843) Peter Seeberg "Patienten" (fra <i>Eftersøgningen og andre noveller</i>, 1962) Svend Åge Madsen ”Skabt for hinanden”, 1996 Nosedive (<i>Black Mirror</i> sæson 3 episode 1, 2016) tv-serie C.S. Lewis <i>Løven, heksen og garderobeskabet</i> (1950) romanuddrag Charlotte Weitze <i>Den afskyelige</i> (2016) romanuddrag Guillermo del Toro <i>Pans labyrint</i> (2006) film, værkanalyse</p> <p>Instagramprofiler, træning af PEE-analyse (påstand, bevis, forklaring), gruppeoplæg om de enkelte genrer, skriftlig aflevering om <i>Pans labyrint</i></p>
Omfang	25 lektioner

Forløb 8	Kampagner
Indhold	<p>I dette forløb arbejdes der i dybden med tre af fem kampagnetyper: Reklamekampagne, den politiske kampagne samt oplysnings- og informationskampagnen.</p> <p>Der gennemgås kampagnens historie, branded content, reklameformater, sex og kønsroller, humor, cross promotion og influenter. Derudover også målgrupper, det retoriske pentagram</p> <p>Teori: <i>De korte medieformater</i> af Henning Bøtner Hansen og Maria Rebekka Holm Andersen, Systime 2019</p> <p>Analyse af kampagner og reklamer: Bla.: ”Hvorfor egentlig ryge” BUT WHY ”Generationer” VW ”Far til fjorten – Bilka eller kondomer”</p>

	Valgvideoer fra Ida Auken, Alternativet, Henrik Nielsen (Kommunalvalg 2017), Mette Frederiksen (Folketingsvalg 2019), Voteman (EU-valg), Gun Violence, Red Barnet – Slet det – et andet valg
Omfang	25 lektioner

Forløb 9	Værklæsning – Borgerligt tusmørke
Indhold	<p>Moderne roman/kortprosalæsning</p> <p>Detailanalytisk gennemgang af Simons Fruelunds roman <i>Borgerligt tusmørke</i></p> <p>Opfølgende arbejde med interviews, anmeldelser og afsæt til en skriftlig aflevering omkring opgaveformuleringer.</p> <p>Kernestof: Simons Fruelund <i>Borgerligt tusmørke</i> (2006)</p> <p>Supplerende stof: https://forfatterweb.dk/oversigt/zfruelund00/zfruelund05 https://www.information.dk/2007/07/tusmoerke-danmark https://www.kristeligt-dagblad.dk/kultur/tusm%C3%B8rket-har-s%C3%A6nket-sig http://dagensbok.com/2007/01/06/simon-fruelund-borgerligt-tusm%C3%B8rke/ (svensk tekst)</p>
Omfang	10 lektioner

Forløb 10	Dokumentar
Indhold	<p>I forløbet introduceres til dokumentar, dens virkemidler, autenticitetsmarkører og overordnede definition. Fokus på tre af de mest centrale dokumentarformer: den dybdeborende, observerende og deltagende dokumentar. Som teori anvendes DOX-bogen. Der arbejdes dybdeanalytisk med <i>Flugt</i> samt uddrag fra andre typer af dokumentarer</p> <p>Kernestof: Dorte Granild, Mette Wolfhagen: <i>DOX</i> (Lindhardt og Ringhof, 2016) s. 14-26 Definition, autenticitet & etik s. 32-44 De tre klassiske dokumentargenrer Lars Engels: ”Dømt til behandling” (uddrag 1. afsnit, observerende) Operation X (uddrag fra ”Narret til porno”, deltagende) ”Advokaternes tag-selv-bord” (uddrag, autoritativ). <i>Flugt</i> (2021, Jonas Poher Rasmussen) værkanalyse</p> <p>Fokus på: At kursisten får et grundlæggende vokabular omkring dokumentarfilmen, herunder de forskellige typer. At kursisten kan forholde sig kritisk til film og TV, herunder dokumentargenren. At kursisten oparbejder en evne til at omsætte teorien i praksis, og dermed evnen til at analysere dokumentarfilm.</p>
Omfang	20 lektioner

Forløb 11	Argumentation, retorik og den debatterende artikel
Indhold	<p>I forløbet introduceres til centrale begreber i forhold til argumentation, debat og retorik. Peger frem mod at arbejde med den debatterende artikel.</p> <p>Øvelse i skriftlig genrebevidsthed (fremstillingsformerne redegørelse, diskussion og debat), i skriftlig fremstilling (at citere, at præsentere, at ramme stillejet, at sammenbinde afsnit), i argumentation (analysere andres argumentation og argumentere selvstændigt) og retorik (anvendelse af sproglig virkemidler i en debat) og i skriveprocessen</p> <p>Kernestof: Egen Powerpoint om retorik og argumentation.</p> <p>”Argumenttyper” af lærere fra Espergærde Gymnasium og HF, inspireret af Charlotte Jørgensen og Merete Onsberg: <i>Praktisk argumentation</i>, 2004 (1987) og Helle Borup: <i>Ud med sproget</i>, 2011 (2007) samt Christian Kock: <i>De svarer ikke</i>, 2011. Gengivet på dansksiderne.dk, 2016.</p>
Omfang	15 lektioner

Forløb 12	Romantikken
Indhold	<p>Der arbejdes med romantikkens forskellige strømninger (nyplatonisme, nationalromantik, universalromantik, romantisme og poetiske realisme).</p> <p>Kernestof: Litteraturen på langs og tværs, Systime, e-bog https://litthist.systime.dk/?id=124 Egne Powerpoints Platons hulelignelse (norsk) Adam Oehlenschläger: "Guldhornene" (1802) Adam Oehlenschläger: "Morgen-Vandring" (1805) Schack von Staffeldt: "Platonisme" (1802) N.F.S. Grundtvig: "Danmarks Trøst" (1820) arbejd selv-tekst H.C. Andersen: "Klokken" (1845) Emil Aarestrup: "Paa sneen" (fra <i>Digte</i> 1838) Steen Steensen Blicher: <i>Sildig Opvaagnen</i> 1828 (værklæsning)</p>
Omfang	25 lektioner

Forløb 13	Det moderne gennembrud, folkelig realisme, realisme/modernisme-former
Indhold	<p>Et forløb, der ser på hvordan den realistiske litteratur udvikler sig. Med hovedfokus på det moderne gennembruds forfattere (Bang, Jacobsen, Pontoppidan) og videre til folkelig realisme (Nexø) og til (ny)realismens genkomst ved Vita Andersen og senere Jan Sonnergaard. Der er tidligere lavet en skriftlig aflevering med Helle Helles Hedebløge.</p> <p>Kernestof: Egen powerpoint om perioden Litteraturen på langs og tværs, Systime, e-bog Julius Exner: Blindebuk (1866) billede H.A. Brendekilde: Udslidt (1889)billede H.C. Andersen: "Den lille pige med svovlstikkerne" https://da.wikisource.org/wiki/Den_lille_Pige_med_Svovlstikkerne Amalie Skram: "Karens jul" https://da.wikisource.org/wiki/Karens_Jul TV: https://www.dr.dk/drtv/se/1800-tallet-paa-vrangen_-kulturkamp-kapitalisme-og-bordelromaner-1864_1880_70416 https://www.dr.dk/drtv/se/1800-tallet-paa-vrangen_-revolutionsdroemme-realisme-og-dobbeltmoral-1880_1890_70412 Henrik Pontoppidan: "Naadsensbrød" J.P. Jacobsen <i>Fru Marie Grubbe</i> (uddrag) Herman Bang: "Frøkenen"</p>

	<p>Martin Andersen Nexø: "Lønningsdag – En idyl" Vita Andersen: "Fredag, lørdag og søndag" (fra <i>Tryghedsnarkomaner</i> 1977) Jan Sonnergaard: "Reprise på Krogs Fisserrestaurant" (fra <i>Radiator</i> 2000)</p> <p>Desuden er tidligere læst Helle Helle: "Hedebølge" til skriftlig aflevering.</p> <p>Modernismer: Tom Kristensen: "Nat i Berlin" 1921 Tom Kristensen: "Det blomstrende slagsmål" 1920 Emil Bønnelycke: "Aarhundet" 1918 Emil Bønnelycke: "Hyldestdigt til New York" 1917 Klaus Rifbjerg: "Terminologi" 1960 Klaus Rifbjerg: "Livet i badeværelset" 1960</p>
Omfang	30 lektioner